

prováděla, avšak ve vývodech obsažených v zápisu, které dožádaný soudce označil jako provedení odvolání z trestu, je věcně též prováděna zmateční stížnost uplatňující důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., zvláště když také konečný návrh není vlastně návrhem odvolacím, nýbrž zní na zrušení napadeného rozsudku a zproštění od obžaloby, tedy na změnu výroku o vině, kterýžto výrok lze v řízení pro přečiny a zločiny napadati jen opravným prostředkem zmateční stížnosti. Nesprávné označení opravného prostředku není na závadu, aby tento opravný prostředek nebyl pojímán a rozhodnut podle svého věcného obsahu též jako zmateční stížnost.

Přes to, že obžalovaná nežádala ani za opis rozsudku, ani za zřízení zástupce chudých ku provedení ohlášených opravných prostředků, a přes to, že opravné prostředky už provedla, davši tak najevo, že v jiném rozsahu je prováděti nechce, zřídil nalézací soud obžalované zástupce ex offio ku provedení zmateční stížnosti a doručil mu rozsudek. Zástupce onen pak provedl ve lhůtě nepřesahující 8 dnů od uvědomení obžalované o rozsudku zmateční stížnost. Byly tudíž podány včas dvě zmateční stížnosti, a to jednak obžalovanou do protokolu, jednak zástupcem chudých.

Zástupce chudých má soud podle § 41, odst. 3 tr. ř. zříditi ku provedení určitých od obviněného opověděných prostředků opravných, když obviněný o to žádá. V souzeném případě obžalovaná o ustanovení zástupce chudých nežádala, nebyl proto soud povinen, ani oprávněn jej zřizovati. Postup nalézacího soudu příčí se ustanovení § 41, odst. 3 tr. ř.

Provedením zmateční stížnosti podané Dr. K. J. jako zástupcem chudých je proto nepřipustné a bylo tuto zmateční stížnost zamítnouti podle § 4, čís. 1 a § 1, čís. 1 zákona z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. z. z roku 1878, v zasedání neveřejném.

Čís. 5704.

Byl-li čin spáchán způsobem uvedeným v § 6, odst. 3 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., vyžaduje se k beztrestnosti z důvodu § 6, odst. 2 lit. b) cit. zákona — ačli nejde o uveřejnění v zájmu veřejném — nejen, aby se uvedení nebo sdělení skutečností, o jaké jde, stalo k obhájení důležitého zájmu soukromého, nýbrž i, aby takové činnosti bylo potřeba k dosažení onoho účelu.

(Rozh. ze dne 6. října 1936, Zm II 30/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti a odvolání státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 4. listopadu 1935, jímž byli obžalovaní A. C. a R. S. částečně uznáni vinnými, a to A. C. přečinem pomluvy podle § 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. a § 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. a R. S. přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky

č. 145/1933 Sb. z. a n. a oba obžalovaní byli částečně podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěni obžaloby vznesené na ně pro uvedené trestné činy, zrušil napadený rozsudek ve zprošťující části jako zmatečný a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisících a uznal oba obžalované vinnými podle obžaloby v celém rozsahu.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství dlužno přiznati oprávnění, pokud s hlediska zmatku podle § 281, č. 9 b) tr. ř. uplatňuje, že nalézací soud neprávem dospěl k závěru, že je dán důvod vylučující trestnost podle § 6, odst. 2, lit. b) a odst. 3 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., t. j., že uvádění a sdělování skutečností bylo potřebí k obhájení oprávněného důležitého zájmu soukromého.

Nalézací soud, podrobiv zažalovaný článek »Z. B.«, jehož obsahem, jak se v rozsudku výslovně uvádí, cítí se finanční respicient V. M. uražen, a to zejména tím, že mimo jiné je v tomto článku nazýván zločincem, který zastřelil P. C. jako psa, bezvěrcem, který bere život nevinnému mladému chlapci, a dále tím, že se mu vytýká, že je nadále ve službě a že může dále vraždit — správně zabíjet — lidi, rozboru a posouzení po stránce právní, uznal pisatele tohoto článku obžalovaného A. C. vinným přečinem podle §§ 2 a 14, odst. 5 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a odpovědného redaktora R. S. přestupkem opominutí povinné péče podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky ministerstva spravedlnosti ze dne 7. července 1933, č. 145 Sb. z. a n. pouze ohledně výroku »Može nadal ludzi zabijác.« Ohledně ostatních částí článku »Z. B.«, od »nie mogo zapomnicí...« do »...tylko przinieszony na inne miejsce«, a od »my sie już...« až do »...A. C. zasmucony«, vynesl nalézací soud rozsudek zprošťující oba obžalované, a to z toho důvodu, že se obžalovanému A. C. co do této části článku podařil prý důkaz omluvitelného omylu, a ježto u tohoto obžalovaného byl odůvodněn »soukromý zájem na celém případě«, který ho přinutil zvoliti cestu tisku, aby zjednal nápravu. Jelikož se rozsudek výslovně odvolává na § 6 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., dlužno míti za to, že má na mysli oprávněný důležitý zájem soukromý. Než v tomto směru je napadený rozsudek pochybený.

K opodstatnění beztrestnosti pachatele z důvodu omluvitelného omylu vyžadují se, jde-li, jako v souzeném případě, o čin spáchaný obsahem tiskopisu, kromě předpokladu uvedeného v § 6, odst. 2 b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. ještě předpoklady vytčené v odst. 3, a to, aby buď bylo uvádění nebo sdělování skutečností, o jaké jde, ve veřejném zájmu, nebo aby tohoto uvádění nebo sdělování bylo potřebí k obhájení oprávněného důležitého zájmu soukromého.

Z tohoto znění zákona vysvítá, že v prvním případě stačí ovšem objektivní existence zájmu veřejného, při čemž arcit' ve veřejném zájmu musí býti nejen, by urážlivá skutečnost byla uvedena (sdělena), nýbrž i, by způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu (rozh. č. 4971 Sb. n. s.). Že uveřejnění souzeného článku bylo ve veřejném

zájmu, nebylo nikým tvrzeno a ani by se to tvrditi nedalo, bylo-li řízení proti V. M. v době uveřejnění již dávno zastaveno.

Pokud však jde o soukromý zájem obžalovaného — záležející prý v souzeném případě v tom, aby byla ve příčině domnělé křivdy, způsobené zastřelením P. C. zjednána náprava, — nestačila by ani případná jsoucnost oprávněného důležitého zájmu, nýbrž vyžaduje se k beztrestnosti pachatele nanejvýš nutnost (potřeba) uvádění nebo sdělování skutečností, o jaké jde, k obhájení tohoto zájmu. Vyžaduje se proto, aby uvedení nebo sdělení skutečností bylo v konkrétním případě skutečným prostředkem k hájení oprávněného důležitého zájmu soukromého, aby tento účel byl pojat do úmyslu pachatele a aby činnosti takové bylo též k dosažení onoho účelu *p o t ř e b í* (zpráva výboru úst. práv., tisk 2268 poslanecké sněmovny z roku 1933, str. 28).

Rozsudek po této stránce zjišťuje jen, že obžalovaný A. C., děd a poručník zastřeleného P. C., nebyl o výsledku trestního řízení proti M. ani úředně, ani mimoúředně uvědomen. Neprávem dospěl tu soud k úsudku, že obžalovaného již tato okolnost přinutila zvoliti cestu tisku, aby zjednal nápravu; mohlť si obžalovaný jako soukromý účastník takové sdělení, po případě nahlédnutí do spisů vyžádati a sám netvrdí, že by mu byl takový postup nějak znemožněn. Ostatně nebylo ani slovem naznačeno, jak mohl obžalovaný z uveřejnění stíhaného článku očekávati nápravu domnělé křivdy. Přikročil-li obžalovaný přes to bez jiného pokusu k uveřejnění urážlivého článku, nemůže býti řeči o tom, že se tak stalo za tím účelem, aby hájil uvedený zájem, natož že uveřejnění bylo k obhájení tvrzeného zájmu potřebí.

Jelikož zprošťující výrok u obžalovaného S. se zřejmě zakládá na ustanovení § 6, odst. 5 cit. zák., je zjevno, že nalézací soud u o b o u obžalovaných zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9 b) tr. ř. když, vycházejí z nesprávného právního výkladu ustanovení odst. 3 § 6 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., vynesl rozsudek zprošťující.

Jelikož při činech spáchaných obsahem tiskopisu, jak již uvedeno, důkaz omluvitelného omylu sám o sobě k beztrestnosti nestačí a pachatel zůstává trestným, i když se mu takovýto důkaz podaří, není-li splněn předpoklad odst. 3 § 6 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., bylo již z tohoto důvodu vyhověti zmatečné stížnosti státního zastupitelství, aniž bylo třeba zabývati se jejími dalšími vývody, vytýkajícími rozsudku ještě s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 b) tr. ř., že neprávem dospěl k závěru, že se obžalovanému podařil důkaz omluvitelného omylu. U vyhovění zmatečné stížnosti státního zastupitelství bylo zrušiti rozsudek ve výroku zprošťujícím oba obžalované a důsledkem toho i výroku o trestu a výroku s tím souvisícím.

Jelikož nalézací soud způsobem postačujícím zjistil podstatný obsah inkriminovaného článku, v němž je finanční respicient V. M. nazýván zločincem, který zastřelil P. C. jako psa, bezvěrcem, který bere život nevinnému mladému chlapci, a v němž se mu vytýká, že je dále ve službě, a jelikož i další rozsudková zjištění postačují, podrobil nejvyšší jako zrušovací soud vytýkaná sdělení článku přezkoumání po stránce právní a dospěl k názoru, že jde o sdělování skutečností, které se vzta-

hovaly na výkon úředního povolání jmenovaného finančního respicienta a které by ho mohly vydati v opovržení neb snížit v obecném mínění. Na tom nic nemění tvrzená okolnost, že polské slovo »zloczynec« neznáčí osobu spáchavší zločin, když se přece jenom tímto výrazem označuje osoba působící křivdu, zvláště když se uvedená sdělení posuzují v souvislosti s výrokem, jímž byli obžalovaní uznáni pravoplatně vinnými. I když nelze tvrditi, že obžalovaný A. C. věděl, že skutečnosti, které dal uveřejniti tiskem, jsou nepravdivé, ježto byl, jak nalézací soud zjišťuje, nesprávně informován třetími osobami, a i když následkem toho není dána skutková podstata přečinu utržení na cti podle § 3 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., nutno jednání obžalovaného A. C. podřaditi pod skutkovou podstatu přečinu pomluvy podle § 2 cit. zák., a to nejen po stránce objektivní, nýbrž i po stránce subjektivní, jelikož z obsahu článku v jeho celistvosti, jakož i z použitých výrazů vyplývá závěr, že jmenovaný obžalovaný věděl, že jeho projev je způsobilý vydati M. v opovržení a snížit v obecném mínění.

Z rozsudkových zjištění plyne dále, že obžalovaný R. S., který je odpovědným redaktorem časopisu »N. K.«, závadný článek nečetl, nepsal a do tisku nedal. Jelikož však jmenovaný obžalovaný ani netvrdí, že by byl nemohl dostáti své povinnosti dbáti o to, aby nebyly otištěny projevy urážlivého obsahu, jakým je inkriminovaný článek, ačkoli při užití povinné pozornosti by k uveřejnění článku nebylo došlo, je zřejmo, že porušil povinnou péči, uloženou mu zákonem. Jelikož, jak dále nalézací soud zjistil, bylo s rozšiřováním časopisu již započato a obsah závadného článku i v dalších a shora uvedených částech tvoří skutkovou podstatu přečinu podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., dopustil se obžalovaný R. S. přestupku opominutí povinné péče podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky ministerstva spravedlnosti ze dne 7. července 1933, č. 145 Sb. z. a n.

Čís. 5705.

V trestních věcech není přípustné, aby bylo více písemností, určených pro tutéž osobu, pojato do jedné návratky; bylo-li obsílky k hlavnímu přelíčení použito zároveň jako obálky pro doručení jiného soudního usnesení, nebylo vyhověno předpisům o řádném doručení obsílky obžalovanému k hlavnímu přelíčení.

(Rozh. ze dne 7. října 1936, Zm I 946/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného (nesprávně označené též za odpor podle § 427, odst. 3 tr. ř.) do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 24. června 1936, č. j. Tk V 289/36-13, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z. a přestupkem podle § 312 tr. z., zrušil rozsudek prvního soudu v napadené části výroku o vině, t. j. pokud jím stěžovatel byl uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z.,